

75/μχ/439

ΑΧΑΪΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ	Στόν Παπαδιαμάντη
ΔΗΜΟΣ ΔΑΝΑΟΣ	Τοπία
ΤΑΚΗΣ ΔΟΞΑΣ	Ἡ ἐπέτειος τῆς βροχῆς
Ι. Π. ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑΣ	Τὰ Κάλαντα
Σ. ΚΟΥΝΙΝΙΩΤΗΣ	GEORGE CONSTANT
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ	Στὴν Πολιτεία τοῦ Γιαπάντα
Σ. Ι. ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΣ	Ἡ συναυλία τῶν Ἀγγέλων
Γ. Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ	Χριστούγεννα τοῦ 1822 στὸ Μεσολόγγι
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ	Χειμωνιάτικο
Ο ΠΑΛΗΟΣ	Ἡ δημοσιογραφία ἐν Αἴγῳ
ΚΩΣΤΑΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ	Ἡ χθεσινὴ βροχὴ
ΑΡΙΣΤ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	Αἷτια πτώσεως Ἀχαϊκῆς Συμπολιτείας
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ	Γρηγόριος Ξενόπουλος
† ΜΙΧ. ΡΟΔΑΣ	Ὁ Μαέστρος

ΑΧΑΪΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Τεύχος 1 Ιανουάριος 1952

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΩΡΓΟΣ Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ : Έφημ. "ΕΡΕΥΝΑ,, - ΑΙΓΙΟΝ

Κάθε τι πού αφορά την έκδοση (γράμματα συνεργασίας, βιβλία, κ.λ.π.) κ. Γιάννη Ανδρικόπουλο, Ν. Σουλιώτη 12 Αίγιον.

Τιμή τεύχους δρχ. 3.000

Ταπεινή προσφορά εγνωμοσύνης
στό σεβαστό μου Νουνό.

Γιάν. Ανδρικόπουλος
(Αίγιον 30/12/51)

ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Μία Ἑλληνίδα *

ΑΧΑΪΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ

«Ὁ Βασιλεὺς τῶν Οὐρανῶν καὶ ποιητὴς τῶν ὄλων»,
τραγούδι τῶν ἀλλοτινῶν τῶν παιδικῶν μου ῥόλων.

Τροπάρι πού τραγούδαγα, κρατώντας τὸ καλάθι
γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴ γέννηση, πού ὁ Ἡρώδης μὴ τὴ μάθη.

«Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων»,
ὦ λογισμέ μου νοσταλγέ, τῶν θείων ἐκείνων λόγων,

πού ἄς ἦταν ν' ἀκουγες, καρδιά, νάν τά ἔλεγα καὶ τώρα
πού ἀνοιξε τὸ ἄνθος κι ἔγινε τοῦ χεινοπώρου ὁπώρα.

Τώρα πού χρόνια κουβαλῶ στὴν πλάτη ἄλλο καλάθι
γεμάτο ἀπὸ τ' ἀνθρώπινα καὶ τοῦ Ἰησοῦ τὰ πάθη.

Ι. Π. ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑΣ

* Σχετικὸ σημεῖωμα δημοσιεύεται σὴν 19 σελίδα

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΒΡΟΧΗ

Ἡ χθεσινὴ βροχὴ μᾶς ἔφερε τὴν ἀνάμνηση τῶν ἀγαλμάτων
ποῦ συναντήσαμε κάποτε νὰ κοιμοῦνται ὀλόγυμνα στὴν ἀμμουδιὰ
πάνω σὲ φῦκια καὶ χλωρὲς ἀρμυρίθρες
μὲ τὰ στήθη καὶ τὶς παλάμες ὀλάνοιχτες στὴ βροχὴ τοῦ φεγγαριοῦ.

Θυμᾶμαι τὰ κορίτσια ποῦ ρωτοῦσαν γιὰ τὴν κατεύθυνση τοῦ ἀνέμου
τ' ἀνήσυχτα μάτια τους καθὼς ἐξέταζαν τὴν πορεία τῶν ἄστρων
καὶ τὰ λυμένα μαλλιά τους ποῦ ἐτοιμάζονταν νὰ δεχθοῦν τὴν καταιγίδα.

Τότε ἦταν ποῦ σὲ βρήκαμε καλέ μου φίλε
νὰ διαβάσεις μέσα σὲ σπασμένους καθρέφτες τὴ μοῖρα τῆς θάλασσας
νὰ προσπαθεῖς νὰ μαντέψεις τὸ δρόμο ποῦ ἀκολούθησαν τὰ χελιδόνια
νὰ καλομελετᾶς τὸ νερὸ ποῦ θάρχόταν σὲ λίγο νὰ σκεπάσει τοὺς κήπους.

Τότε ἦταν ποῦ ξυπνήσαμε ἀπὸ τὸν μέγαν μας ὕπνο
καὶ βρεθήκαμε πλάϊ σὲ κάτι μεγάλα βαλσαμωμένα πουλιὰ
πεθαμένα ἀπὸ χρόνια
μὲ τὰ φτερά τους ἀπολιθωμένα χαρισμένα στὸν ἄνεμο
καὶ τὰ ράμφη τους νὰ τρυπάνε τὶς ἀστραπὲς καὶ τὰ σύννεφα.

Καλέ μου φίλε
αὐτὴ ἡ βροχὴ θὰ ξυπνήσει τ' ἀγάλματα
θὰ ξυπνήσει τὰ βαλσαμωμένα πουλιὰ ποῦ κοιμοῦνται μέσα μας
θὰ λύσει τὰ μαλλιά τῶν κοριτσιῶν ποῦ ξεχάστηκαν νὰ κοιτᾶζον τὸ
[γαλαξία
θὰ γεμίσει τοὺς κήπους μὲ χίμαιρες μοναξιὰ καὶ χειμωνιάτικα βράδια.

ΚΩΣΤΑΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

[Ὁμιλία τοῦ κ. Πέτρου Χάρη στὸ φιλολογικὸ μνημόσυνο, τοῦ Γρηγ. Ξενοπούλου, ποῦ ὁργάνωσε στὸ θέατρο Κώστα Μουσούρη ἡ Ἐνωσὴ Ἑλλήνων θεατρικῶν καὶ μουσικῶν κριτικῶν στίς 7 Δεκεμβρίου 1951].

Συνήθεια εἶναι, κυρίες καὶ κύριοι, οἱ φίλοι τῶν ἐργατῶν τοῦ πνεύματος νὰ συγκεντρώνονται στὴν πρώτη ἐπέτειο τοῦ θανάτου των γιὰ νὰ τοὺς τιμήσουν, ἴσως καὶ γιὰ νὰ περάσουν ἀπὸ μιὰ πρώτη δοκιμασία τὴν ἀντοχὴ τοῦ ἔργου των στὸ χρόνο. Ἡ τύχη ὁμως τῷφερε ἡμεῖς νὰ κάνουμε τὸ ἀντίθετο. Ἡ «Ἐνωσὴ Ἑλλήνων θεατρικῶν καὶ μουσικῶν κριτικῶν» καὶ τὸ θέατρο Κώστα Μουσούρη δὲν σᾶς καλέσαμε γιὰ νὰ θνηθοῦμε ἕνα θάνατο, ἀλλὰ γιὰ νὰ τιμήσουμε μιὰ γέννηση. Ἀκριβῶς σὰν αὐτοῖς, πρὶν ἀπὸ 84 χρόνια, γεννήθηκε στὸ Φανάρι τῆς Πόλης ὁ Γρηγόριος Ξενόπουλος. Κι' αὐτὸ, νομίζω, εἶναι τὸ γεγονός, ποῦ ἀξίζει νὰ πανηγυρίσουμε μὲ κάθε εὐκαιρία. Ὁ θάνατος πάντα μᾶς ἀφαιρῆ καί, εἴτε καί δικό μας, εἴτε καί ποῦ ἀνήκει στὴν ὀλότητα, καὶ ποτὲ δὲν κατορθώνει νὰ μᾶς πείσει ὅτι ἔρχεται στὴν ὥρα του, ἔστω κι' ἂν παίρνει μιὰ μακροχρόνια κουρασμένη πιά ζωὴ. Ἐῶς ἡ γέννηση, ἡ κάθε γέννηση, προσφέρει. Ἄλλη λίγα, ἄλλη πολλά. Καὶ ἡ γέννη τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1867, ἡ νύχτα ποῦ ἔφερε στὸν κόσμον τὸν Γρηγόριο Ξενόπουλο, ἔδωσε τὰ περισσότερα. Ἡμερομηνία μεγάλη γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ ζωὴ. Γιατί ὁ Ξενόπουλος δὲν ἔκαμε προσφορὰ κλειστοῦ χώρου. Δηλαδή δὲν ἀνήκει στοὺς λογοτέχνες μὲ τὴν ἰσχυρὴ ἀπήχηση ἀλλὰ σὲ πολὺ μικρὴ ἀκτίνα, στοὺς συγγραφεῖς μὲ τὴν ἐπίδραση στοὺς λίγους ἐκείνους καὶ τοὺς μνημένους ποῦ μποροῦν καὶ θέλουν νὰ χαίρονται τὴν τέχνη ἢ τὴν ἐπιστήμη στοὺς τέσσερις τοίχους τοῦ σπουδαστηρίου. Ὁ Ξενόπουλος εἶναι ὀλόκληρη ἡ Ἑλληνικὴ ζωὴ καὶ σὲ ὅλη τὴν κλίμακα. Ἀπὸ τὸν ὄριμον ἄνθρωπον, ποῦ

μὲ ἡρεμία κρίνει καὶ βαθμολογεῖ τὰ ἀνθρώπινα, ὡς τὸ παλικιράκι καὶ τὴν κοπελούδα ποῦ ἔχουν τὶς πρῶτες συγκλονιστικὲς συγκρούσεις μὲ τὴν πραγματικότητα, καὶ ὡς τὸ μικρὸ μαθητὴ, ὡς τὸ μικρὸ ἀναγνώστη τῆς ἀξέχαστης ἐκείνης «Διαπλάσεως τῶν Παίδων», ποῦ εἶχε καὶ ἔχει, περισσότερο ἀπ' ὅλους τὴν ἀνάγκη τοῦ καλοῦ λογοτέχνη, τοῦ λογοτέχνη ποῦ ὅταν ξαίρει νὰ μιλήσει στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ, χωρὶς νὰ τὴν τραυματίσει ἢ νὰ τὴν δηλητηριάσει, εἶναι ὁ καλύτερος παιδαγωγός. Ὁ Ξενόπουλος, κυρίες καὶ κύριοι, εἶναι ἕνας καὶ ὅλοι ἡμεῖς μαζί. Κι' αὐτὴ τὴ στιγμή τῶν ἀναπολήσεων καὶ τῆς νοσταλγίας, τὸ βλέπουμε καὶ τὸ αἰσθανόμαστε πολὺ καλύτερα. Στὰ μάτια σας καὶ στὰ πρόσωπά σας ξεχωρίζω ἀπὸ ἕναν Ξενόπουλο, ὅπως τὸν διαβάσατε καὶ ὅπως τὸν καταλάβατε, μαντεύω μιὰν ἐπαφὴ μαζί του καί, μὲ τὴ χειραγώγησή του, μιὰ βαθύτερη γνωριμία σας μὲ τὴ ζωὴ. Κι' αὐτὴ ἡ ἐπαφή, αὐτὴ ἡ ἀμνησὴ ἢ ἔμνησὴ ἐπίδραση μ' ἔκαμε νὰ πῶ τὸ μεγάλο λόγο: Ὅτι ἡ 8η Δεκεμβρίου 1867 εἶναι γεγονός πολὺ σημαντικό ὄχι μόνο γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα ἀλλὰ γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ κοινωνία τῶν τελευταίων πενήντα χρόνων. Καὶ μολονότι εἶμαι βέβαιος ὅτι καθένας σας ἔχει σχηματισμένη γνώμη γιὰ τὸν πνευματικὸν ἐργάτη ποῦ τιμοῦμε σήμερα, θὰ συμφωνήσετε, ἐλπίζω, ὅταν ἀκούσετε σὲ λίγο καὶ τοὺς συναδέλφους μου, ὅτι τὸν Ξενόπουλο, ἂν θέλουμε νὰ κάνουμε μιὰ δικαιότερη τοποθέτηση τοῦ ἔργου του καὶ μιὰν ἐπιστημονικότερη ἔρευνα στὴν ἀπήχηση ποῦ εἶχε, πρέπει νὰ τὸν κατατάξουμε στοὺς φορεῖς πολιτισμοῦ. Ὅταν

(Συνέχεια εἰς τὴν 16ην σελίδα)

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ

Θυμάσαι τη βροχή, τὸ φόρεμα μὲ τὰ γυασεμιά καὶ τὴ νύχτα ποὺ μάζεψε ξαφνικά τ' ἀστέρια καὶ τὰ πνιξε στὴ χούφτα της. Τώρα ποὺ ἔγινες γιὰ πάντα μόνος, ξαναπαίρνεις τὸ βιβλίο τοῦ χαμένου καλοκαιριοῦ καὶ βλέπεις πῶς δὲν ἔμεινε οὔτε μιὰ ζωγραφιά ἀπὸ τὴ θάλασσα, οὔτε ἓνα γελούμενο κλαρὶ ἀπὸ τὸ μεσημεριάτικο ἀνεμο. Ὑστερα ἔρχεται πάλι ἡ ὥρα τῆς θύελλας, σὲ ξαναβρίσκει ξέγνιαστο καταμεσῆς στὸ δρόμο καὶ σοῦ λέει πῶς ἔπαψες νάσαι πιά παιδί.

* *

Εἶχε περσέψει ἓνα παράξενο κορίτσι ποὺ τὰ χέρια του μοσχοβολοῦσαν ἀπὸ μουσική. Ἐσὺ εἶχες μάθει ν' ἀκούς τὴ μουσικὴ κι ἡ καρδιά σου γινόταν μιὰ φλογισμένη χίμαιρα χωρὶς ἐλπίδα. Τὰ βράδια ποὺ σὲ βάραιναν τὰ σύγνεφα, σοῦ ἔμεναν πάντα δυὸ φτερι νὰ συλλογιστεῖς πῶς δὲν εἶχες ἀκόμα πεθάνει ἀπὸ πλήξη. Ἀργότερα κάπνιζε; ἦσυχα ἦσυχα, ἔβλεπε; τὴ νοσταλγία σου νὰ ταξιδεύει μὲ τὰ πανιά τοῦ φεγγαριοῦ καὶ μουρμούριζε ἓνα τραγούδι ποὺ σοῦ τὸ εἶπαν οἱ γλάροι στὴν ἀκρογιαλιά ὅταν μιὰ μέρα σταμάτησε νὰ περπατᾷ ὁ χρόνος.

* *

Δὲ σὲ ρώτησε ποὺ ἦρθε ἡ βροχή. Ξεδίπλωσε ἀπότομα τὰ φτερά της, ξεσήκωσε τ' Αὐγουστιάτικα λουλούδια καὶ χίθηκε στὸν τελευταῖο κατήφορο ἀναστατώνοντας τοὺς ἀνυπόπτους δρόμους. Πίσω της ἔτρεχαν οἱ μνηῆμες, ρωτοῦσαν ἓνα σωρὸ πράματα κι' ἔκλαιγαν. Ἐκεῖ εἶχαν σταθεῖ περίεργοι καὶ τρεῖς τέσσερες φίλοι. Ἦταν παιδιὰ ἀκόμα, ἔνοιθαν τὸ μαστίγιο τοῦ βοριά κατὰσαρκα στὴν ξεγνια

σιὰ τους καὶ λύγιζαν. Ἡ βροχὴ πύκνωνε ὀλοένα καὶ πιὸ πολὺ, πάσχιζε νὰ πλημμυρίσει ὅλο τὸν κόσμον, καὶ τὴν πανσέληνον. Χάμου μόνο, στὴν ἔρημη γῆς, εἶχε γλυτώσει ἓνα τετράδιο. Ἐρωτικὸ τετράδιο ποὺ τὰ φύλλα του ἀνοιγαν ἓνα-ἓνα μόνα τους, σήκωναν τὴ φωνὴ τους ἴσομε τὸν οὐρανὸ κι' ἡ θύελλα τᾶκουγε καὶ σὸ πνιγε, ἀπὸ τρόμο κι' ἀπὸ θαυμασμό.

* *

Σήμερα ἀγωνίζεσαι μὲ τὴ μνήμη γιὰ νὰ σώσεις τὴ βυθισμένη χίμαιρα. Ξαναπηγαίνεις στὴν ἀκρογιαλιά, ψάχνεις στὸν ἄμμο γιὰ τ' ἀχνάρια τῆς ψάθας τοῦ μαῖστρου καὶ ρωτᾷς πάλι τὴ θάλασσα τί ἔγινε κεῖνος ὁ ψαράς ποὺ ἔπαιζε βιολὶ μὲ τὶς χορδὲς τοῦ ἡλίου. Ρωτᾷς καὶ γιὰ τὸ τροπικὸ ποὺ τριβήξε ὅταν σφύριξε γιὰ τελευταία φορὰ τρέχοντας ἀνάμεσα στὸ ἄπειρο. Καὶ ρωτᾷς καὶ γιὰ κεῖνο τὸ φόρεμα ποὺ ἀκόνυγε τὸ τραγούδι τ' οὐρανοῦ καὶ σάλεψε μεθυσμένο. Τότες ξινάρεται ἀπότομα κι' ἀπροσδόκητα ἡ βροχὴ, σοῦ παίρνει τὴ φωνὴ καὶ τὴν τσακίζει κλαρὶ κλαρὶ. Ὁ δρόμος γεμίζει πάλι νερα καὶ βυθιτὸ, νυχτώνει ξαφνικὴ καὶ θαρρεῖς πῶς ἦταν ἓνα ὄνειρο ποὺ τὸ χώνεψε ἡ χειμωνιάτικη αὐτὴ μεσ' στὰ κατὰμευρα φτερά της. Μονάχα στὴν καρδιά σου ἔχει μείνει ἓνα βουνὸ ἀπὸ στάχτη καὶ τὸ ἔρωτικὸ τετράδιο. Τὸ τετράδιο ἀνοίγει τὰ φύλλα του ἓνα ἓνα σὰν καὶ τότε καὶ ἡ μοῖρα πνιρνει σὶς χούφτες της τὴ στάχτη καὶ τὸ ραίνει ψέλνοντας ἓναν ὕμνον ἀπ' τὴ μελωδία τῆς καταστροφῆς. Μὰ τὰ φύλλα γυρίζουν αἰσιόδοξα κι' ἡ στάχτη τρομάζει, μαζεύει τὴν οὐρὰ της καὶ χάνεται.

ΤΑΚΗΣ ΔΟΞΑΣ

ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΓΙΑΠΑΝΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Πῶς ἦρθαν τὰ πράματα, τούτη τὴ φορά, ἔτσι ἀνάεργα; Ποῦ βρισκόμαστε; Ποῦ πᾶμε, γιὰ τὸ περπάτημά μας εἶνε τόσο βουβό; Μὲ τί εἶναι στρωμένος ὁ δρόμος; μὲ χορτάρι, μὲ ἄμμο, ἢ μὲ χιόνι φρέσκο, ἀπίπτητο;

Τίποτα δὲ μπορῶ νὰ ξανοίξω. Πρὶν κλείσω τὰ βλέφαρα ξεχώριζα, πάνω στὸ τραπέζι, τὸ σακκουλάκι ἀπὸ ροζ τσιγαρόχαρτο, τσαλικωμένο. Μὰ εἶναι τώρα ὦρα πολλὴ ποὺ μπαίνουμε σὲ πικρὰ σκοτάδια ὀλοένα πιὸ μέσα. Κι' αὐτὸς δὲ μ' ἀφήνει ἀπὸ τὸ χέρι. Μὲ κρατᾷ γερὰ μὴν πέσω, μὴν τοῦ ξεφύγω...

Μὰ, πρῶτα παραξένο, δὲ νοιώθω ν' ἀπόστασα. Τὰ πόδια μου ἀλαφρά, σὰ φτερωμένα. Μονάχα, ποὺ δὲν ξεχωρίζω οὔτε ἄστρο στὸν οὐρανὸ, οὔτε φῶς τῆς γῆς κανένα. Σιγαλιτὴ παγερὴ, σιγαλιτὴ τρομερὴ, ἀλλόκοτη, ἔτσι, ποὺ αὐτιάζομαι ὀλοένα γιὰ ζωντανὴ φωνή, μακάρι καὶ θεριοῦ, νὰ βρυχιέται. Κάπου βαθιά, ὡστόσο, κάποιον οβημένο σούσουρο, βαλμένο σὲ ρυθμὸ, κάτι σὸν θάλασσα, σὸν κύμα, ποὺ πάει κι' ἔρχεται, σ' ἄλαργινὸ περιγιάλι.

Γιὰ τὸ αἶμα νᾶναι γεμάτος φοβέρα; Πλῆθος μωῦρες ὑποψίες μου σφίγγουνε τὴν καρδιά. Θέλω, μὰ σὰ νὰ μὴ μπορῶ νὰ μιλήσω. Βάζω τὰ δυνατὰ μου, φωνάζω ἀπελπισμένα. Ἀπ' τὸ λαρύγγι μου βγαίνει ἀχνή, ξέψυχη φωνή, τόσο ἀλλαγήμενη ποὺ μοιάζει μὲ κλάμα σκυλιοῦ κοιμισμένου.

— Ἐσὺ, ποὺ μὲ σέρνεις— θέλω νὰ φωνάξω— ἔσένα λέω! Σώνει!.. Τί νόημα ἔχουν αὐτὰ ὅλα;.. Ποιὸς εἶσαι!.. Τί θέλεις;.. Ποῦ μὲ τραβᾷς;... Εἶναι καιρὸς νὰ μιλήσης!.. Δὲ σ' εἶχαμε καλεσμένο

ἀπόψε, κανένας δὲ σὲ πρόσμενε. Ἦτανε στὴν ἡμερὴ ἔσοχη τὸ πιὸ γλυκὸ φεγγαρόβραδο. Τὸ τσιτζίκι, ἀκόμα ζεστό, ἀπὸ τὸ κάμα τῆς μέρας, ψήλωνε τὸ λάλημά του μεσοῦρα... Κι' οἱ τροξαλίδες τοῦ κρατᾷγαν τὸν ἴσο... Μονάχος γύριζα σὶς κάμαρες τοῦ σπιτιοῦ μὲ τ' ἀνοιχτὰ παράθυρα. Ἡ γλυκιὰ νύχτα εὐώδιαζε φρεσκοκομμένα στάχνα. Κι' οἱ θεριστάδες θὰ κομώντανε, στὰ δεμάτια τους ἀπάνω, ἔδῶ καὶ ὦρα πολλή... Κι' ἡ Γιόλα, τὸ ἴδιο, κοιμότανε βαθιὰ κι' ἀνάσαινε βαριά... Εἶχα σταθεῖ σ' ἓνα παράθυρο, πικρὰ σὺλ λογισμένος... Τὸ φεγγάρι πλημμύριζε τὸ εἶναι μου... Ἡ ψυχὴ μου σὰ νᾶχε ζυμωθεί μ' αὐτὴ τὴ θλιμμένη φεγγαβολή... καὶ σὰ νᾶχα ξεκολληθεῖ ἀπὸ τὴ γῆς κι' ἀπὸ τὴ ζωὴ μου τὴν ἴδια. Σάφηνον σ' ἀντίκουσα ποὺ πρόβαλε ἀπὸ τοὺς ἴσκιους τῆς φυλλωσσιᾶς καὶ στάθηκες ἀγνάντια. Ἡ ἀτσαλένια μάσκα σου ἄστραψε στὸ φεγγάρι. Κι' εἶχες ἀπάνω μου, στηλά, τὰ φοβερά, τ' ἄδεια σου μάτια.— Πῶς μπήκες στὸ περιβόλι; Ἀπὸ ποῦ πήδηξες; Πῶς μὲ ξεγέλασες; Πῶς γλύστρησες στὸ κρεβάτι τῆς Γιόλας;... Πῶς ἔσβησες τὸ φῶς τῶν ματιῶν της;.. Πῶς ἔκανες τὰ χεράκια της νὰ παγώσουν γιὰ πάντα;... Ὅλες τὶς πασχάλιες τὶς ἔριξα πάνω της κι' ὅλες τὶς βιόλες, ὅλα τὰ λουλούδια τῆς νιότης μου κι' ὅλα τὰ δάκρμά μου... Καὶ τώρα ποῦ πᾶμε, μέσα σὲ τούτα τὰ σκοτάδια;... Ἐσένα, λέω!.. Ἄσε τὸ χέρι μου ἔχει ματώσει, ἔχει πληγιασει, πονάω!..

Μὰ τοῦ κάκου. Αὐτὸς δὲν ἀκούει. Μὲ ξύλινο περπάτημα, ποὺ μοιάζει μετρημένο μὲ κομπάσο, προβαίνει βουβὸς στὴ μαύ-

ρη νύχτα, μελάνι πητό, άπλωμένο στο άπειρο.

* *

Άπ' την κορφή, ξίφνου του θόλου ώ, κίτου, στον κλειστόν δρίζοντα, σιν νι χαράχτηκε φωτερή σκισμάδα. Κι' είδα μπροστά μου — περισσότερο τή μάντε ψα — μιá θάλασσα νεκρή, σά βάλτο, που κοιμώτανε, λές, από άμέτρητους αιώνες, σέ σκοταδερή άγκάλη.

Στό γύρισμα του κόρφου, στό τόξο άπάνω, κάτι μεγάλο μαύριζε περισσότερο. Βράχος ψηλός μου φάνηκε στην άρχή, τεράστια νυχτερίδα ύστερα, εέλος καράβι, που στεκότανε στα πανιά. Και δώθε λίγο πιο μπρός, κάτι σιν κίτρο θεόριτο, ίσκιος βιούς, χτίσμα, των πρώτων χρόνων τής ζωής; όπως βρίσκουμε σιά πιο παλιά μας παραμύθια. Κι' όσο ζυγώνουμε τόσο χίνεται ψηλότερα, ψηλότερα, σά σύγγεφτι μεγάλα, κηπιώνη πυκνή, που τά ξεφτίδια τής σκιπίζου, σ' άπάνω μέρος, τή γιγαντένια θύρα.

Είναι από πανάρχαιο ξύλο. Φλουδες παχιές, σκεβρωμένες κρέμονται, λές έτοιμες να πέσουν. Το ψιχνό τής έχει διαλυθεί άπ' την πολυκαιρία. Έχει τριφτεί και τρέχει άπ' τις σκισμάδες σάν άλευρι. Ούτε κλειδαριές, ούτε μάνταλο. Στά θεόριτα φύλλα τής είναι τρύπες μεγάλες, άγνάτια ή μιá στην άλλη, δεμένες με κάτι ζωντανό, περασμένο από τρύπα σέ τρύπα, π' άναδεύεται όλοένα.

Αυτό, που με κρατεί άπ' το χέρι σκύβει, μου μουρίζει κάτι κι' από τις τρύπες τής θύρας, αυτό το ζωντανό, που άναδεν όταν, σεροπετό, πύθωνας τεράστιος, φεύγει σφυρίζοντας. Παγερόη πνοή μουΰρεται από τους άπειρους, σκοτεινούς, θόλους που περνάμε. Και το περπάτημά μας παίρνει ξαφνικά ήχο μεταλλικό, σά να χτυπεί ρολόι μακρονής εκκλησίας σ' έρημη πολιτεία.

Μπροστά μας, άνοίγει μοναχή δεύτερη θύρα. Ήσυχία βαθιά, σέ τοῦτο το πιαρά ξενο καπηλιό, π' όλες του οί γωνιές είναι χαμένες σέ πυκνή σκιά. Λιγαστό το φώς ούτε λάμπας, ούτε φεγγαριού. Οί τοίχοι

καπνισμένοι, ψηλοί, που κανείς δέν ξαίρει αν τελειώνουν πουθενά. Δοκάρια δυό άγκαλιές, δλόμαυρα. Σ' άρχνης πέπλο, μεγάλο, σάν πανι καϊκιού άνεβοκατεβαίνει άργά, με πάνσοφο λογαριασμό, τό ζωύφι που τό ύφανε. Τα πόδια του είναι σάν τής καβουρομάνας και τό κορμί του λάμπει σά μπάλλα μεγάλη από μπρούντζο.

Άπό κάτω ψηλό τεζάκι από πέτρα παμπάλαιη κι' έχει μπροστά μισοσβησμένα γράμματα. Οί γυμνασμένοι σις πολύ παλιές γραφές μπορούν με δυσκολία να διαβίσουν: Πολιτεία του Γιαπάντα. Άν τρις παράξενος στέκει πίσω άπ' το τεζάκι: Μίσκα κινέζου, χαμόγελο μανταρίνου, όλο αίνιγμα. Μάς γνέφει να καθίσουμε. Μάς κερνάει με μεγάλες κοῦπες κάτι που μοιάζει με πιστό... Κάνω να ιδώ αυτόν που μ' έφερε: Άδειο τό βαρό σκαμνί του, άδεια κι' ή κούπα του. Κι' άπάνω στό τραπέζι, άντίς για πλερωμή, τό δαχτυλιδάκι τής μικρής μου Γιόλας, με την άλικη πέτρα τής Μέκκας. Κοιτάζω με λαχτάρα γύρω μου. Πού βρίσκομαι; Γιατί; Τι έχουν να πουν αυτά όλα...

* *

Ίσκιος έζουνε στροφώ στα τραπέζια. Μοιάζουν άνθρωποι; άλλου καιρού, όμως φαίνονται θαλασσινοί. Μι' μπορεί και να γελιέται, γιατί στους τοίχους είναι άκουμισμένα, σωριασμένα κάσαρα παραβιών μ' όνόματα σβησμένα, κοῦτσες πετσουκομένες, που λείπουν σ' άλλες τά κεφάλια, σ' άλλες τά στήθια, σάν νάχουνε μωζέψη άπομεινάκια στόλων πανάρχαιων, που ρήμαξε τό κύμα.

Όλοι με κοιτάνε, άνοιγοκλείνουνε τό στόμα τους, φαίνεται να μιλάνε, μα δέν μπορώ να ξεχωρίσω τίποτα, σά νάναι ό άέρας από υπαμτάκι. Μ' άρχίζουνε, σιγά σιγά, να ξαστερώνουν οι κουβέντες τους. Είναι σπασμένες όμιλίες, σάν άσυνάρτητες: «Γιαπάντα... Γιαπάντα... Ή Γιόλα Γιαπάντα... Στην πολιτεία του Γιαπάντα... Αυτός τή σκότωσε... Αυτός έδω τή σκότωσε... Γιαπόντα... Στην πο-

(Συνέχεια εις την 12η σελίδα)

Άπό την ιστορία μας

ΑΙΤΙΑ ΠΤΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Ή μεγάλη και ισχυρά Άχαική Συμπολιτεία διελύθη υπό τής Ρώμης περιορισθείσα εις τό άρχικόν αυτής λίκνον και μαζί τής διελύθησαν οι τελευταίαι Έλληνικαι προσδοκίαι. Επίζήσασα τελευταία από όλους τους Έλληνικούς πολιτικούς οργανισμούς, εκπροσωπήσασα την Ελλάδα κατά τά τελευταία αυτής έτη κατά τά όποια, Άχαική Συμπολιτεία έσήμεινε Έλλάς, ήτο άνιπόδροστον να υποστή την τύχην του όλου Έθνους. Ή πτώσις τής οφείλεται εις τας αυτός αιτίας που έπέφερον την πτώσιν τής όλης Έλλάδος.

* *

Τό φυσικόν γήρας και οι άντιζηλίας των πόλεων που φέρονται από όλους σχεδόν τους Ιστορικούς, ως τά αιτία τής παρακμής τής δέν ήσαν ή κυρία αυτής αιτία, αλλά τό άναγκαίον άποτέλεσμα τής άδυναμίας τής Έλλάδος να συλλάβη την έννοιαν του μεγάλου και ένιαίου Κράτους. Καθ' όλην την διά μέσου των αιώνων σταδιοδρομίαν τής ή Έλλάς υπήρξε Φυλή και ούδέποτε Κράτος. Ή ταχεία λοιπόν πτώσις τής δέον να έξηγηθή από βαθύτερους ψυχολογικούς λόγους και όχι άπό τό τόσο προωρον γήρας.

Όλοι οι μεγάλοι πολιτισμοί τής Βαβυλώνας, τής Ρώμης, του Βυζαντίου έξησαν καθένις από μιá χιλιετηρίδα. Ο Έλληνικός, που υπήρξεν ό λαμπρότερος όλων έξησε μόλις τριακόσια έτη. Ή πτώσις του δέν υπήρξεν τυχαία. Το Κράτος όπως οι Έλληνες τό ήννόησαν, είναι πολύ μικρόν δια ν' άνθέξη εις την σύγκρουσιν με τας μεγάλας μάζας που οργανωμένοι καθήρχοντο εκ βορρά. Έργον τέχνης ευφρές και τέλειον είναι μικρόν και εύθρον στον όπως οι πηλινιοι Κόραι τής Τανάγρας και τά κρησι Κορινθιακι άγγελια που τό έδόξασαν. Ή πολιτική μονός του Άρ-

χάιου Έλλ. Κόσμου είναι τό Άστν. Έως εκεί έξικνείτο τό πολιτικόν αυτών ιδεώδες. Αί άποικίαι των άκόμη άπέκτων πλήρη χειραφέτησιν από των Μητροπόλεων, εύθύς μόλις ήνδρουντο.

Οί μεγαλύτεροι Έλληνες φιλόσοφοι, ό Πλάτων (1) και ό Άριστοτέλης (2) περιορίζουν τό Άστν εις μιαν κοινωνίαν 5—10 χιλιάδων έλευθέρων ανθρώπων. Το πέραν τούτου τους φαίνεται άταξία και όχλοβοή. Είναι άδύνατον να φαντασθουν ότι μιá εύρύτερα πολιτική σύνθεσις, ήμπορεί να υποταχθή εις την εύρυθμίαν και την άρμονίαν που είναι τό μεγάλο τους πάθος. Ένας μικρός όχυρός βράχος μιá άγορά, ένα θέατρον, ένα γυμναστήριον και όλίγα χιλιάδες ανθρώπων λιτών ώραίων γενναίων και έλευθέρων οι όποιοι άσχολουνται διαρκώς με την πολιτικήν και την φιλοσοφίαν και υπήρετουνται από δούλους (3) αυτό είναι τό Κράτος που έφαντάστησαν.

Κάθε άλλη μορφή κοινωνίας τους φαίνεται «σύγχυσις και βαρβαρότης». Άλλά τό θαυμάσιον αυτό έργον που κατεσκεύασαν είναι άποτέλεσμα τής μικράς του εκτάσεως και ως εκ τούτου, έστάθη άδύνατον να κρατήση πέραν ενός μικρού χρονικού διαστήματος, συντριβέν τελικώς μέσα εις τού; βιαίους κλονισμούς των ανθρώπινων συγκροούσεων.

Άλλά κυρίως ό Έλληνικός χαρακτήρ, ζωηρός και άνυπότακτος, δέν ήδυνήθη ποτέ του, να υπακούση, όπως άλλων λαών, εις μιαν μεγάλην πατριδα, που την φαντάζεται κανείς χωρίς και να την βλέπη εμπρός του. Να παραιτηθή τής θελήσε-

1) Πλάτωνος Νόμοι «ό ίερός αριθμός των πεντε χιλιάδων» 2) Άριστ, Πολιτικά 3) Ίππολ. Ταιν: Φιλοσοφία τής Τέχνης.

ώς του, να υποταχθῆ εἰς ἄρχοντας μακρυνούς, τοὺς ὁποίους δὲν βλέπει εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ τοὺς ἐλέγξει νὰ θεωρήσῃ τὸν ἑαυτὸν του μέρος ἑνὸς μεγάλου συνόλου καὶ νὰ λησμονήσῃ τὴν ἀτομικὰς του ὑποθέσεις, χάριν ἑνὸς μεγάλου Ἐθνικοῦ συμφέροντος, ἰδοὺ ἀκόμη, τί ἐστάθη ἀδύνατον εἰς τὸν Ἕλληνα νὰ ἐνοήσῃ. Ἄκόμη καὶ σήμερον μετὰ δυσκολίας τὸ κατορθώνει.

* *

Αἱ Ἀθηναίαι, ἡ Σπάρτη, αἱ Θῆβαι καὶ ἡ Ἀχ. Συμπολιτεία ἐδοκίμασαν διαδοχικῶς ἀλλὰ ματαίως νὰ σχηματίσουν μίαν μεγάλην συμπολιτείαν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν των. Ἐστάθη ἀδύνατον. Ἄντι νὰ ὑπακούσουν εἰς συμπατριώτας των, οἱ ὑπόλοιποι Ἕλληνες, ζητοῦν διαδοχικῶς τὰ χρήματα καὶ τὴν βοήθειαν τῶν Περσῶν, τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν Ρωμαίων. Εἰς κάθε πόλιν, αἱ φατρίαι συγκρούονται, διαπραγματεύονται, ἀλληλοπροδίδονται καὶ προσπαθοῦν νὰ κυριαρχήσουν βιαίως μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν ξένων. Χωρισμένοι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ Ἕλληνες κατεκτήθησαν εὐκόλως ἀπὸ λαοὺς κατωτέρου πολιτισμοῦ, ἀλλὰ πειθαρχοῦντας καὶ ἡ φαινομενικὴ ἀνεξαρτησία ἐκάστης πόλεως κατέληξεν εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τοῦ ὅλου Ἐθνους.

Ὁ Ὄργανωμένος καὶ πειθαρχούμενος ὄγκος τῆς Ρώμης, μετὰ τὸν κατώτερον πολιτισμὸν, ἐκυριόρησε τελικῶς, τοῦ ἐνδόξου Ἑλληνικοῦ Ἄστεως, πού ἦτο σφικτὰ προσκολλημένον εἰς τὴν μικροσκοπικὴν του ἐλευθερίαν.

Αὐτὰ εἶνε τὰ βαθύτερα ψυχολογικὰ ἔλατῆρια τῆς κείσεως τῆς Ἑλλάδος. Αἱ μεταξὺ τῶν πόλεων διατρήσεις καὶ ἀντιζηλίαι μαζὺ μετὰ τὴν ἐκμηδενίσασαν τὸν πατριωτισμὸν διασφθορὰν τῶν ἠθῶν ἦσαν ἀπλῶς τ' ἀποτελέσματα καὶ ὄχι ἡ αἰτία τῆς νόσου ἢ ὁποία ἐπέφερεν τὴν ταχέαν διάλυσίν της. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, ἡ Ἀχ. Συμπολιτεία, πού ὑπῆρξεν ἡ τελευταία ἀπόπειρα πρὸς διάσωσιν τῆς Ἑλλ. ἐλευθερίας διὰ τῆς δημιουργίας ἑνὸς μεγάλου ὁμοσπόνδου Ἑλλ. Κράτους ἦτο ἀναπόφευκτον νὰ πέσῃ μετὰ τῆς ἕλλης Ἑλλάδος.

* *

Ἡ Μοῖρα εἶχεν φαίνεται καθορίσει, ὅτι τὸ ἀπραγματοποίητον ὄνειρον τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Φιλοποίμενος ἔπρεπε νὰ ἀναμείνῃ, πέντε αἰῶνας ἀκόμη, διὰ νὰ ἐκπληρωθῆ διὰ τοῦ μεγάλου Βυζαντινοῦ Κράτους. Ὁ Ἑλληνισμὸς συμμαχήσας τότε μετὰ τὸν Χριστιανισμὸν, ἐξηκολούθησεν ὑπὸ νέαν μορφήν τὴν ἱστορικὴν αὐτοῦ σταδιοδρομίαν.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟΝ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Πῆραν τὴ στράτα ἀπόψε ἀγάλι, ἀγάλι
γιὰ τὸ ξωκλήσι τ' Αἰ—Νικόλα στ' ἀκρογιάλι
«Θαλασσοχώρηδες» καὶ «μαυρομαντηλοῦσες»

κι' ἦρθαν νὰ σέβρουν στὸ παλιὸ προσκυνητάρι,
στὴν ἀμασκάλη νὰ κρατᾶς τὸ συναξάρι
τοῦ «φτωχοῦ σου τ' ἁγίου» πού ἀγαποῦσες.

Καὶ στ' ἀπάνεμο Σκιαθίτικο κανάλι
Χριστοδουλῆς, Γιωργῆς κι' ἀντάμα οἱ ἄλλοι
σὲ καρτεροῦνε ὡς ἄλλοτε κάθε βραδάκι,

νὰ τοὺς στορίσεις πάλι κάποια «Εἰδύλλια
θαλασσινὰ» ὅλο φύκια καὶ κοχύλια,
στὸ φτωχικὸ, γνωστὸ σου ταβερνάκι.

Καὶ γτὴ γωνιά τῆ σκοτεινῆ κερνάει
δυὸ τρεῖς ψαράδες καὶ σὲ καρτεράει
ὁ φίλος πού δεήθηκε γιὰ τὴν ψυχὴ σου.

Μὰ ἐμεῖς τριγύρω στὸ ψαλτῆρι,
στῆς ἐκκλησιᾶς τὸ αἰθέριο πανηγύρι,
κάποιο τροπάρι ψέλνουμε μαζὶ σου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΜΑΕΣΤΡΟΣ

Δ Ι Η Γ Η Μ Α

Είναι άρρωστος ο Μαέστρος που κάθε ται στο τρίτο πάτωμα σε μιὰ σκοτεινή κάμαρα. Ο ήλιος μιὰ φορά τὴ μέρα περνάει ἀπ' ἐκεῖ βιαστικά βιαστικά σὰν ἀδιάφορος γνώριμος. Ἀπ' τὸν καιρὸ που ἔπεσε τὸ χιόνι καὶ ἡ βροχὴ πλημμύρισε τοὺς δρόμους, ὁ Μαέστρος δὲν κατέβηκε στὴν πολιτεία.

Καὶ οἱ γειτόνοι δὲ βλέπουνε ἀπὸ καιρὸ τὸν ξανθοπρόσωπο γεροντάκο μὲ τὶς ἀργές ρυτίδες, τὰ βαθουλά μάτια, τὴ σκιά, ὅπως τὸν λέγανε τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς του.

Λένε μονάχα ἀπὸ στόμα σε στόμα ὅτι ὁ Μαέστρος εἶναι ἄρρωστος. Ποιὸ εἶναι τ' ὄνομά του; Κανένας δὲν τὸ ξέρει. Οὐτε τὴ πατρίδα καὶ τὴν καταγωγὴ του Σ' ὄσους μίλησε, ἔκρουσε τὸν ἑαυτό του, καὶ μονάχα γιὰ τὴ τέχνη δούλεψε ἐπίμονα πονετικά, ἀκούραστα.

Αὐτὸς ὁ ἀσήμαντος ἄνθρωπος, ὁ δειλὸς καὶ κρυμμένος, τὴν ὥρα που καθότανε μπρὸς στὸ πιάνο, ἀποχτοῦσε μιὰ ζωηράδα νεανικιά, τὰ μάτια του ἔλαμπαν ἀπὸ χαρὰ, τὰ δάχτυλά του τὰ κυριαρχοῦσε καὶ τὰ δυνάμωνε κάποιος σατινισμός, τὰ λύγιζε ἀπάνω στὰ πληχτρα σὰ νὰ τὰ βύθιζε σὲ ἅγια πηγή ἁρμονίας γοητευτικῆς.

Οἱ ἄνθρωποι, που ἐλάττωμα ἔχουνε ν' ἀναζητᾶνε μὲ πάθος καὶ περιέργεια τὴ ζωὴ καὶ τοὺς πόνους ἐκείνων που περνᾶνε ἀπὸ τὸν κόσμον σὰν ἄκακα πουλιά, λέγανε ὅτι στὰ νεανικά του χρόνια ὁ Μαέστρος ἀγαπήθηκε τρολλὰ στὴν Οὐγγαρία ἀπὸ μιὰ πριγκηπέσσα πεντάμορφη.

Τὸν «ῥυμο στὸ φεγγάρι» μὲ τὶς γοητευτικὲς μελωδίες, λένε, ὅτι τὸν ἔγραψε γιὰ τὴ πεντάμορφη πριγκηπέσσα, ὅπως

καὶ τὴ θελκτικὴ καὶ σπαραχτικὴ σονάτα τῆς «φυγῆς» γιὰ τὴ ξανθὴ κόρη που ἄφησε τὸ πρῶτο τρίμηνο τοῦ γάμου του.

Κι' ἄξαφνα μιὰ βροχεὴ αὐγὴ σ' ὅλη τὴ γειτονιά μαθεύτηκε ὅτι ὁ Μαέστρος πέθανε. Βρέθηκε ξυλιασμένος ἀπάνω στὸ κρεβάτι του, μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχα. Στὸ δεξιὸ χέρι κρατοῦσε ἓνα κομμάτι μουσικῆς που εἶχε χαράξει μερικὲς περιέργες καὶ ἀδιάβαστες νότες, τελευταία ἀναλαμπὴ τῶν σβυσμένων καὶ συνεφιασμένων πόθων του.

Γύρω ἀπὸ τὸ πτώμα του τὰ κοράκια τῆς ἐκκλησιᾶς ἀγωνίζοντουσαν ποιὸς νὰ τὸ πρωταρπάξει. Ὁ ἓνας τὸν ἤθελε προτεστάνο, ὁ ἄλλος καθολικό, καὶ κάποιος εἰδοποίησε τὸν ἀρχιεραβίνο ὅτι ὁ Μαέστρος, πιστὸς τοῦ Ἰσραὴλ κιντυνεύει ἀπὸ τοὺς χριστιανούς.

Ἔτσι τὸ σῶμα του ἔμεινε ἄταφο τὴν ἡμέρα ἐκείνη, γιατί ἡ ὑπόθεση πῆγε σὲ ἀνώτερα ἐπίσημα σκαλιά, σὲ προξενεῖο. Ἀπὸ κάποιον παλιὸ καὶ γιομάτο βούλες πασαπόρτι ἔβγαλε τὸ προξενεῖο γνώμη ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τὸ πάρουν οἱ Ἑβραῖοι κ' ἔτσι ἡ ἐκκλησιὰ τῶν παπάδων ἐνίκησε.

Τὴν ἄλλη μέρα στὴ σκοτεινὴ κάμαρα ἡ γερόντισσα που τοῦδινε ἀπὸ εὐσπλαχνία λίγο ζουμί καὶ λίγο γάλα, δὲ βρῆκε στοὺς τοίχους παρὰ μονάχα τὰ κάδρα δυὸ γυναικῶν μὲ τὶς ἀδιάβαστες ὑπογραφές τους.

— Ἡ περιουσία τοῦ Μαέστρου, εἶπε, καὶ τὰ πέταξε σὲ ὑλόγειο, γιὰ νὰ τὰ πουλήσει ἀργότερα στοὺς Ἑβραίους γυρολόγους. Ἔτσι δὲν ἔμεινε κανένας παρνονεμένος ἀπὸ τὸ Μαέστρο.

† ΜΙΧ. ΡΟΔΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΟΥ 1822

ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Εἶχαν φθάσει ἀτ' ἔξω ἀτ' τὸ Μεσολόγγι οἱ πασάδες Ὁμέρ Βρυώνης καὶ Κιουταχῆς μὲ 11.000 στρατὸ καὶ προσπαθοῦσαν νὰ πείσουν τοὺς Ἕλληνες νὰ τοὺς παραδώσουν τὴν πόλι. Ὑποσχέθηκαν μάλιστα στοὺς πολιορκούμενους νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ φύγουν ἀνενόχλητοι.

Στὴ λιμνοθάλασσα βρισκόταν ὁ Γιουσούφ πασᾶς τῶν Πατρῶν μὲ τρία πλοῖα.

Τὸ Μεσολόγγι πολιορκόταν. Ὁ γενναῖος Μᾶρκος Μπότσαρης γιὰ νὰ κερδίσει χρόνον προσποιοῦταν ὅτι συμερίζεται τὶς ἀντιλήψεις τῶν πασάδων, ἐν τῷ μεσοῦ ἔδινε τὶς τελευταῖες ὁδηγίες γιὰ τὴ μάχη. Ὁ χειμῶνας τοῦ 1822 ἦταν βαρὺς καὶ βροχερός. Στὶς 10 Δεκεμβρίου μπῆκε στὸ Μεσολόγγι μὲ Ὑδραῖικο καράβι καὶ ὁ Αἰγιώτης στρατηγὸς Ἀνδρέας Λόντος μὲ τοὺς 200 πολεμιστὲς του καὶ τοὺς καπετάνεους Γ. Ροδόπουλο, Α. Παπασταθόπουλο, Α. Κανελλόπουλο, Κ. Δημητρίου κ. ἄ.

Ἦσαν ἀκόμη ἐκεῖ καὶ οἱ Κολαβρυτινοὶ μὲ τὸν Ἀνδρέα Ζαΐτη, οἱ Πύργιοι μὲ τὸ Σ. Σαρδελιᾶνο καὶ ἄλλοι.

Οἱ Τούρκοι πασάδες εἶχαν ἀποφασίσει νὰ ἐπιτεθοῦν ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα, ὅταν οἱ Ἕλληνες θὰ ἦσαν στὶς Ἐκκλησίαι. Τὴν ἀπόφασίν τους αὐτὴ τὴν κρατοῦσαν μουσικὴ, ἀλλὰ προδόθηκε ἀπὸ τὸν Ἠπειρωτὴ Γιάννη Γούναρη μὲ τὴ λεπτομέρεια, ὅτι οἱ Τούρκοι θὰ κάμουν ἔφοδο ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ ὀρειώματος.

Τὴν παραμονὴ λοιπὸν τῶν Χριστουγέννων ἀργὰ τὸ βράδυ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Πορφύριος καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ρωζῶν Ἰωσήφ διατάζουν νὰ μὴν ἀνοίξουν οἱ ναοὶ τὴν ἐπομένη ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων καὶ παρήγγειλαν σὲ ὅλους τοὺς Ἕλληνες νὰ κάμουν Χριστούγεννα ὅπως διατάζουν

οἱ στρατηγοί, μὲ τὰ ὄπλα καὶ τὰ σπαθιά καὶ νὰ περιμένουν νὰ ὑποδεχθοῦν τοὺς Τούρκους που θὰ ἔκαναν ἔφοδο γιὰ νὰ πάρουν τὸ Μεσολόγγι.

Στὸ κέντρο ὅπου ἦταν ἡ πύλη τοῦ τείχους τοποθετήθηκε ὁ ἀτρόμητος Μᾶρκος Μπότσαρης μὲ τοὺς γενναίους Σουλιῶτες καὶ ὁ στρατηγὸς Ἀνδρέας Λόντος (1) μὲ τοὺς ἡρωϊκοὺς Βοστανιάνους πολεμιστὲς του, μὲ τοὺς ὁποίους πρὸ μηνῶν εἶχε κατστρέψει τοὺς Τούρκους στὰ Τροϊζῶνια. Ἐκεῖ που τοποθετήθηκε ὁ Μ. Μπότσαρης μὲ τὸν Αἰγιώτη Ἀνδρέα Λόντο ὁ κίνδυνος ἦταν μεγαλύτερος. (2)

Μιὰ ὥρα πρὶν χαράξει, οἱ Τούρκοι μὲ πυροβολισμοὺς καὶ ἀλαλαγμοὺς ἐξώρυσαν κατὰ τῶν τειχῶν καὶ τῆς τάφρου τῆς πόλεως. Ὁ Ἀνδρέας Λόντος μὲ τοὺς ἀνδρες του μάχεται γενναῖα καὶ συναγωνίζεται σὲ αὐτοθυσίαν τὸν Μ. Μπότσαρη.

Αὐτὸ καὶ τρεῖς φορὲς πλησίασαν τὴ τάφρο τοῦ προχώματος οἱ Τούρκοι καὶ προσπάθησαν ν' ἀνεβούν στὰ τείχη (3) ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν ἀπὸ τοὺς πολιορκητὲς.

Οἱ Τούρκοι δὲν περίμεναν βέβαια τὴν ὑποδοχὴν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες. Ἀναγκάστησαν νὰ ὑποχωρήσουν ἀτάκτως ἀπὸ ἄφησαν 500 νεκρούς. (4)

Παρ' ὅλη τὴ λυσσώδη ἐπίθεσι τῶν Τούρκων ἐφονεύθησαν μόνον τρεῖς Γαστουναῖοι καὶ λίγοι πληγώθηκαν.

Ἡ μάχη αὐτὴ ἔσωσε τὴ Δυτικὴ καὶ Ἀνατολικὴ Ἑλλάδα καὶ τὴν Πελοπόννησο.

(1) Αἱ Πολιορκία Μεσολ. Δ. Κόκκινου τ. 5 σ. 195 (2) Πορτραῖτα ἡρώων σ. 48 Α. Σταυροπούλου (3) Αἱ Πολιορκία Μεσολ. Ἰ. Θεοφανίδου, Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον, σελ. 5 τ. Α. (4) Ἱστορικὰ Μ. Οἰκονόμου 1872 σ. 239.

σο από μελοντικές Ἀλβανικές ἐπιδρομές.

Τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1822 ὅσοι κατάγονταν ἀπὸ τὸ Αἴγιο τὰ γιόρτασαν στὶς ἐπάλλξεις τοῦ Μεσολογγίου καὶ ὅσοι δὲν ἦσαν ἐκεῖ τὰ πέρασαν στὸ στρατόπεδο τῶν Σελλῶν. Τὰ γυναικόπεδα ἦσαν κρυμμένα στὰ ἀπόμερα μέρη, τὴν κρίσιμην ἐκείνην περίοδο τοῦ ἀγῶνα, στὴ Μονὴ Ταξιαρχῶν, στὴν Πεπελενίτσα, στὸν Ἀγιάννη καὶ σὲ μέρη ποὺ δύσκολα πήγαιναν οἱ Τοῦρκοι.

Τὴ δόξα ποὺ κέρδησε τὸ Μεσολόγγι τὴν ὀφείλει καὶ στὸν ἡρωϊσμό τοῦ Αἰγιώτη στρατηγοῦ Α. Λόντου καὶ τῶν πολεμιστῶν του.

Μὲ τὴν αὐτοθυσία ὄλων, Ρουμελιωτῶν καὶ Μωραϊτῶν, ἔγινε σύμβολο ποὺ θὰ ἐμπνέει πάντα τὸν κόσμον, ἔφ' ὅσον θὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ θὰ πιστεύουν στὰ ἰδεώδη τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἐλευθερίας.

ΓΙΩΡΓΟΣ Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟ

Μεσ' τὴν ταβέρνα τοῦ νησιοῦ
πέντε ψαράδες πίνουν.
Πέντε ποτήρια τοῦ κρασιοῦ
τὴ ζεστασιά τοὺς δίνουν.
Βαρὺς καπνὸς τοῦ τσιμπουκιοῦ
Μιὰ μυρωδιὰ καυτοῦ λαδιοῦ.
Λίγες μαρίδες καὶ τυρί...
Πῶς πάει κάτω τὸ κρασί
ὅταν σὲ πνίγουν πόνοι
κι' ἀπ' ὄξω πέφτει χιόνι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΟΥ ΓΙΑΠΑΝΤΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 6ης σελίδος)

λιτεία τοῦ Γιαπάντα... τὴ σκότωσε γιατί τὴν ἀγαποῦσε... Σκοτώνουμε ὅ,τι ἀγαπάμε πάρα πολύ. Τὸ σκοτώνουμε γιὰ νὰ τὸ σταματήσουμε, νὰ τὸ καθηλώσουμε... Γιαπάντα... Στὴν πολιτεία τοῦ Γιαπάντα!..»

Κατέβασα ὄλο τὸ πιότη τῆς κούπας. Ἦταν ἀλλόκοτο κοκτέιλ ἀπὸ φαρμάκι καὶ φωτιά, ποὺ ἀναψε τὰ σωθικά μου :

—Ἐσύ, μανταρίνο - φώναξα στὸν κάπελα—ἔσύ, μὲ τὸ παμπόνηρο χαμόγελο, ποὺ κρύβει μύρια ὑπονοούμενα !.. Ποιὸς εἶσαι ;.. Πῶς σὲ λένε ;..

—Γιαπάντα !..

—Ξαστέρωσε τὸ ἀνιγμά σου !

—Μιὰ κι' ἔφτασες στὴν πολιτεία τοῦ Γιαπάντα, βρῖσκεσαι στὸ δρόμο τοῦ λυτρωμοῦ. Ἔχεις ὅμως ἀκόμα νὰ περπατήσης μίλια, μὲ γυμνά πόδια, πάνω σ' ἀγκάθια. Θὰ βρῆς μπροστά σου τὸ μεγάλο βάρστρο. Μὴ δειλιάσης. Ρίξε ἄφοβα τὴν καρδιά σου. Τὸ φοβερὸ χάσμα θὰ γεμίση. Καὶ θὰ περάσης.

Τρομερὸ ποδοβολητό, καλπασμὸς ἀλλαγῶν ἀκούστηκε στὰ σκοτιάδια ποὺ μᾶς ζώνανε. Ἄνοιξα τὰ μάτια μου. Ἦτανε τὰ μελίγγια μου, ποὺ χτυποῦσαν. Ὁ πυρετὸς εἶχε ἀνέβη. Ἄναψα τὸ φῶς τῆς κάμσρας νὰ κοιταχτῶ.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

Τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΤΟΠΙΑ

«Νάρκης τοῦ ἄλγους δοκιμὲς
ἐν φαντασίᾳ καὶ λόγῳ . . .»

1

Ἐδῶ δὲ σβύνεται,
αὐτὸς ὁ δρόμος ποὺ κυνηγάει τὰ πεῦκα
καὶ σέρνεται σὰ φίδι στὸ βουνό.
Ἐδῶ δὲ σβύνεται,
ἡ τεθλασμένη του γραμμὴ
ἀβέβαιη ἀκόμα περπατᾶ
μὲς ἀπ' τὸ χαμοκέδρι.
Ζώνει τοῦ βράχου τὰ πλευρὰ
καὶ μ' ἓνα βῆμα ἀμφίβολο
κρεμιέται στὸ κενό.
Ξάστερη ἡμέρα. Ἦρεμο δειλινό !
Τᾶνθη σὲ γέλασαν
—τᾶνθη μᾶς γέλασαν—
οὔτ' ὅσα θᾶθελε κανεῖς
γιὰ νὰ στολίσει μιᾶς πεταλούδας τὸ νεκρό !
Μόνο ἡ σημύδα, Ἰέρεια βαρβαρική
ἄψυχο σχῆμα αὐστηρό,
στὸν διάφανον ὀρίζοντα βαραίνει.

2

Τώρα ἀλλάζουν ὄλα
ἀπ' τὶς κορφές ὡς τὰ ριζά,
τὰ χρώματα τῶν πόθων
ἐγεύθησαν τὸ φῶς σου.
Εὐτυχισμένη σαύρα εἶν' ἡ ψυχὴ σου
παράλογη κι' ἀμέσιμνη,
πάνω στὴν ἄσπρη πέτρα
μὲ τὸν παλμὸ τοῦ δάσους ἀναπνέει.
Τὰ νυφικά της πέπλα ὑφαίνει πέρα ὁ καπνός !
Σ' ἤχους παληοῦς
τὰ νέα τους τραγοῦδια ἐτόνισαν οἱ κάμποι,
ἀναρριγοῦν οἱ αὔρες
κι' εἶναι γεμάτα ὑπεροψία τὰ βουνά !

3

Τὸ σίδηρο ἐδέσμεψεν ἐδῶ
τὴ μάνητα τοῦ ποταμοῦ,
πειθαρχικὴ ὑδάτινη γραμμὴ
ὁ οἶστρος τῆς ὀρμῆς του
δίχως πνοή !

Ἄνακυλάει τ' ὄκνό του ρέμμα
μέσο σὲ τάφο ὑγρό.
Τὶς κροσσωτὲς δαντέλλες του
σβύσαν οἱ πικροδάφνες,
οἱ Σειλινοὶ κι' οἱ Σάτυροι
σκορπίσαν ἀπ' τὶς ὄχτες.
Ὅτι ὠραῖο καὶ ψεύτικο
γιὰ πάντα ἔχει χαθεῖ.
Ἐδῶ κυβίζουν...
Ἐδῶ κυβίζουν μόνο,
ἀπ' τὸ χαλίκι ὡς τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ!

ΔΗΜΟΣ ΔΑΝΑΟΣ

Η ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝ ΑΙΓΙΩ

Δὲν εἶνε λίγα βέβαια τὰ προτερήματα καὶ τὰ πλεονεκτήματα διὰ τὰ ὁποῖα ἔχει κἄθε λόγον τὸ Αἶγιον νὰ ὑπερηφανεύεται.

Ἀπὸ τῶν παλαιωτάτων χρόνων πάντοτε καὶ ἐν πᾶσι τὸ Αἶγιον ἦτο πρόπορος εἰς κάθε ἐκδήλωσιν πνευματικῆς προόδου καὶ πολιτισμοῦ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποσοτικῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποιοτικῆς.

Καθ' ὅλας τὰς περιόδους τῆς ζωῆς του παντοῦ καὶ πάντοτε διεκρίθη.

Ἀνέδειξε φιλοσόφους καὶ ποιητάς, ἀνέδειξε καλλιτέχνους καὶ ὀλυμπιονίκους. Ἐγέννησε Στρατηγούς καὶ προμάχους τῆς ἐλευθερίας λαϊκοὺς καὶ κληρικοὺς τόσον κατὰ τὴν ἔθνεγεσίαν ὅσον καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους.

Ἐγαλούχησεν καὶ ἠνδρώσε πολιτικοὺς καὶ ἐπιστήμονας διαπρέψαντας ἐν τῇ πολιτικῇ καὶ διακριθέντας εἰς τὰ γράμματα καὶ τὸς ἐπιστήμας.

Καὶ πάντα μὲν ταῦτα γνωστὰ τυγχάνουσι καὶ εἰς τοὺς ξένους καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἰδίους Αἰγίους. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον τόσον οἱ ξένοι ὅσον καὶ ἡ

μεῖς οἱ ἐντόπιοι πιθανῶς νὰ ἀγνοοῦμεν εἶνε ἡ συμβολὴ τοῦ Αἰγίου εἰς τὴν πρόοδον τοῦ τόπου καὶ τῆς δημοσιογραφίας ἐν γένει.

Καὶ πράγματι τὸ Αἶγιον εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο δύναται νὰ κανηθηθῆ ὅτι ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἴσως τῶν ἐπαρχιακῶν πόλεων ἡ ὁποία ἀπὸ τοῦ ἔτους 1865 καὶ συνεχῶς μέχρι σήμερον ἐξέδιδε καὶ ἐκδίδει ἐντοπίους ἐφημερίδας. Καὶ δὲν ἐξέδωκε μίαν ἢ δύο ἢ πέντε ἐφημερίδας ἀλλὰ πληθώραν τοιούτων.

Ἀλλὴ ἀναγρηφὴ τῶν ὀνομάτων καὶ μόνον τῶν ἐκδοθεισῶν ἐνταῦθα ἐφημερίδων εἶνε ἀρκετὴ νὰ καταδείξῃ πόσαι ἐφημερίδες ἐξεδίδοντο πρὸ τοῦ 1865 ἐν Αἰγίῳ, ὅποτε ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πρωτεύουσάν εἰς τὰ δάκτυλα τῆς μιᾶς χειρὸς ἠριθμοῦντο αἱ ἐκδιδόμεναι τοιαῦται, καὶ πόσαι ἐν Αἰγίῳ τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι δὲν ὑπερέβαινον τότε τοὺς 6000.

Ἀπαρχὴν ἐκδόσεως ἐφημερίδων ἐν Αἰγίῳ ἔκαμεν ὁ ἀείμνηστος ἄνδρας Μιχαλόπουλος κατὰ τὸ ἔτος 1865 διὰ τοῦ «Φλοδήμου» καὶ κατόπιν ὁ ἴδιος συνέ-

χισε μὲ τὴν «Νέμεση». Ἐπικολούθησαν αἱ ἐφημερίδες τὸ «Αἶγιον» τοῦ Ἄργ. Μανούσου, ἡ «Κορόμβη» τοῦ Ἄλεξ. Ἀναστασοπούλου ἢ Ἀρφαριώτη, ὁ «Κόκορας» τοῦ Ἄνδρ. Παναγιωτοπούλου, τὸ «Καθηκόν» τοῦ Θεοδ. Σταματοπούλου, ὁ «Ἐρμῆς» ἀγνώστου συντάκτου, ὁ «Σκουφᾶς» τοῦ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ἰρικ-μαῖφὸρ ἀγνώστου ἐκδότου, οἱ «Σημερινοὶ Καίροι» τῶν Ἄνδρ. Σηλιοπούλου καὶ Β. Χριστοδουλοπούλου, ἡ «Κιβωτός» τοῦ Ἄλεξ. Τσινούκα, ὁ «Χωριάτης» τοῦ Θεοδ. Σταματοπούλου, ἡ «Σταθμικὴ πλάστιγξ» τοῦ Στυμφαλιάδη, ὁ «Κεραυνός» τοῦ Ἄλεξ. Ἀναστασοπούλου ἢ Ἀρφαριώτη, ἡ «Αἰγιάλεια» τῶν Ἰωάν. Σταυροπούλου καὶ Θεοδ. Γκόφα, ἐπανεκδοθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1931, ἡ «Σημαία» τοῦ Ἄνδρ. Σηλιοπούλου, ὁ «Λύχνος» τοῦ Σπυρ. Χιραλάμπος, ἡ «Ἐπιρχίτι» τῶν Μιχ. Γεωργίου Ἄνδρ. Παναγιωτοπούλου καὶ καθηγητοῦ Ξηρίου, ὁ «Ἀγρόματος Ποιητής» τοῦ Ν. Φινέλλη, ἡ «Ἐγερσις» τοῦ Ἄντων. Ξυγκίκη, ὁ «Λαός» τοῦ Β. Χριστοδουλοπούλου, ἡ «Ἠχώ» τοῦ αὐτοῦ, ὁ «Ἀγὼ» τοῦ Ἀθ. Ἀριστολίδου, τὸ «Φῶς» τοῦ Νικ. Ἀναστασοπούλου, ἐπανεκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἄρισ. Σταυροπούλου, ὁ «Ἑλληνόπαις» τοῦ Σπυρ. Σταυροπούλου Ἄρισ. Σταυροπούλου καὶ Κωστ. Πιπιθεοδύρου, ἡ «Ἄμυνα» τοῦ Ἰωάν. Ἀναγνωστοπούλου ἢ Ξηριάτου ὁ «Βίτραχος» τῶν Ἄνδρ. Φιλίππου καὶ Ἰωάν. Ἀναγνωστοπούλου, τὸ «Κουνοῦλι» τοῦ Ἄριστοβ. Εὐαγγελιοπούλου, τὸ «Ἀγκάθι» τοῦ Ἰωάν. Δημοπούλου, ἡ «Ἐλευθερία γνώμη» τῶν Ἰωάν. Ἀναγνωστοπούλου καὶ Κ. Παναγοπούλου ἢ Γιολᾶ, ἡ «Πρόοδος» τοῦ Ἰωάν. Ζαγκλίφα, ὁ «Κόρακας» τῶν :— Ἄριστόβυλος, Ντίνος καὶ Θωμᾶς ἢ τριανδρία

ἦγον καὶ ὁ Γιάννης Μπαχάουζερ τὸν «Κόρακα» ἐκδίδουν— ἡ «Αἰγιάλεια», τοῦ Ἡρακλ. Ἀναστασοπούλου, τὸ «Πηδάλιον» ἢ «Ἀρλοῦμπα» ὁ «Φασουλῆς» καὶ ἄλλα λαθρόβια ἐκδοθέντα κατὰ τὰς παρὰ μόνος ἐκλογῶν. Ἡ «Ἐρευνα» τοῦ Ἄνδρ. Φιλιπποπούλου, ἡ «Φωνὴ τοῦ Αἰγίου» ἐκδιδόμενη ὑπὸ οὐμίλου Λογοτεχνῶν Αἰγιέων καὶ Σπυρ. Κανελλοπούλου ἰδιοκτητοῦ, ἡ «Ἀχαΐα» καὶ ὁ «Νέος Κόσμος» τοῦ Ἰωάννου Δημοπούλου, τὸ «Νέον Αἶγιον» καὶ ἡ «Πρόοδος» τοῦ Σωτηρ. Μεντζελοπούλου, ὁ «Φρουρός» τῶν Σωτηρ. Κουνινιώτη καὶ Κων)νου Ἡλιοπούλου, καὶ τέλος ὁ «Αἰγιότης» τοῦ Ἄνδρ. Βαρελά. Οὔτε λίγες οὔτε πολλές, παρὰ μίαν τεσσαράκοντα δηλαδή αἱ ἐφημερίδες τοῦ Αἰγίου.

Δὲν εἶνε τολμηρὸς συνεπῶς ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι τὸ Αἶγιον τὰ μέγιστα συνέβαλεν εἰς τὴν πρόοδον τῆς Δημοσιογραφίας ἐν Ἑλλάδι. Καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶνε ὅτι πλεῖστοι Αἰγίαι ἀνεδείχθησαν διακεκριμένοι δημοσιογράφοι καὶ ποικιλοτρόπως ἐξυπηρετήσαν καὶ ἐτίμησαν τὸ Αἶγιον. Τὸ μικρόβιον ὅμως τῆς Δημοσιογραφίας ἐξακολουθεῖ ἀκόμη καὶ σήμερον, καὶ μάλιστα εἰς πολὺ μεγαλειτέραν ἔκτασιν, νὰ διαθρῦπτη τὴν φιλοδοξίαν τῶν νέων μας καὶ νὰ τὴν κατευθύνῃ πρὸς ἔργα λογοτεχνικὰ καὶ ποιητικὰ. Καὶ τὸ ὄνειρον τῆς ἐκδόσεως ἐνὸς τοπικοῦ περιοδικοῦ ἢ ἐνὸς ἐτησίου ἡμερολογίου τὸ ὁποῖον πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπησχόλησε τοὺς διανοουμένους νέους τῆς πόλεώς μας, ἤδη ἢ θερμοῦργὸς φιλοδοξία τῶν νεαρῶν λογοτεχνῶν μας πραγματοποιεῖ διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Αχαΐης; Ἐστίας».

Ο ΠΑΛΗΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 3ης σελίδος)

δακρῶζουμε ἢ διασκεδάζουμε μὲ τις Φωτεινές του, μὲ τις Λάουρες του, μὲ τις Τερέζες του, μὲ τις Παυλίνες του, μὲ τοὺς Ζακυνθινούς ἀριστοκράτες του καὶ μὲ τοὺς ποπολάρους του, μὲ τὰ πρόσωπα τῆς ἀτελείωτης πινακοθήκης του, μὴ νομίσετε ὅτι περνάμε ἀπλῶς εὐχάριστα τὸ ἀπόγεμα ἢ τὴ βραδιά μας. Πλησιάζουμε περισσότερο τὸν ἄνθρωπο, γινόμεστε ἀληθινοὶ ἄνθρωποι. Καὶ μεγαλύτερη προσφορά ἀπ' αὐτὴν σ' ἕναν τόπο, δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχει.

Λυπᾶμαι μόνο γιατί στὴν ἀποψινὴ μας συγκέντρωση, μὲ τὰ περιορισμένα χρονικά της ὄρια, δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε ὀλόκληρο τὸ χρέος μας. Μόλις ποὺ θὰ προφτάσουν οἱ συναδέλφοί μου νὰ ἐξετάσουν τὴ συμβολὴ τοῦ Ξενοπούλου στὴν ἐξέλιξη τοῦ νεοελληνικοῦ θεάτρου, δηλαδὴ δύο πλευρὲς τοῦ ἔργου του, ποὺ ἔχουν περισσότερη ἀρμοδιότητα νὰ τὶς προβάλουν ἕνας οὐλλογος κριτικῶν κι' ἕνα θε-

ατρο. Ὁ Ἄλκης Θρύλος θὰ μιλήσει γιὰ τὸν θεατρικὸ συγγραφέα, ὁ κ. Γ. Φουσάρας γιὰ τὸν θεατρικὸ κριτικὸ. Ἀλλὰ τοὺς συγγραφεῖς δὲν τοὺς τιμοῦν μόνο οἱ συναδέλφοί τους καὶ οἱ ὀργανώσεις των. Τοὺς τιμᾶ προπάντων ὁ κόσμος, τὸ μεγάλο κοινόν. Κι' αὐτὸ μὲ ἡσυχάζει. Ζαίρω πολὺ καλὰ ὅτι ὁ Ξενοπούλος ἔχει πολλοὺς καὶ φανατικοὺς φίλους, ποὺ θὰ συμπληρώσουν τὴν ἀποψινὴ μας προσπάθεια. Σᾶς τὸν παραδίδω, λοιπόν. Δηλαδή παρακαλῶ τοὺς συναδέλφους μου νὰ τὸν φέρουν πάλι κοντά σας, πάλι κοντά στὴν καρδιά σας, ἐκεῖ ποὺ ζοῦν οἱ δημοφιλεῖς, οἱ ἀληθινὰ ἔθνικοι ποιηταί, οἱ ἔθνικοι πεζογράφοι, οἱ ἔθνικοι θεατρικοὶ συγγραφεῖς. Κι' ἂν ἡ ἐποχὴ μας ἔχει νὰ παρουσιάσει δύο ἢ τρεῖ, ἔθνικοὺς συγγραφεῖς στὴν πλατύτερη ἔννοια, ὁ Γρηγόριος Ξενοπούλος εἶναι ὁ ἕ ν α ς.

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

Ἐπίκαιρα σχεδιάσματα

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ

Ἐνας πέπλος μυστικὸς ἐσκέπαζε ἀνάλαφρα τὴν ἱερὴ ἐκείνη νύχτα ὅλη τὴν ὕπαιθρο περιοχὴ τῆς Βηθλεέμ. Γλυκὰ ξεχύνονται κάπου κάπου τῆς φλογέρας λίγοι ἤχοι ἀπαλοί, συντροφιά, κάποιων ποιμένων ἀγραυλοῦντων στῶν κοντινῶν λαβιδιῶν τὶς χλοερὲς ἐκτάσεις.

Οὔτε ἕνα συννεφάκι στὴν καταξάστερη νύχτα, ποὺ ἔδειχνε τὸ στερεῶμα μυριοστολισμένο, μὲ χίλια δυὸ πολύτιμα φωτεινὰ στολίδια, τὰ μεγαλοεργήματα ἐκεῖνα τοῦ Οὐρανοῦ, μὲ τὸ ὑπέροχο ἡμίφως καὶ τὴν πρασινοκίτρινη λάμψη, τὴν λίγο εὐθαμπὴ καὶ μουντή.

Γλυκεῖα ἡσυχία στὴν θερμὴ χώρα τῆς Βηθλεέμ, περισσότερο ἀνοιξὶ παρὰ χειμῶνας σ' ἐκείνη τὴν Δεκεμβριτικὴ νύχτα, τὰ ἔκανε ὅλα ὠραῖα, παράξενα ὠραῖα, ὅσο καμμιά ποτὲ ἄλλη φορά.

Κάποιοι ποιμένες ξενηχοῦσαν. ἀφύλακτοι ἀπὸ τὸ κρύο, ποὺ δὲν εἶχε ἀρχίσει ἀκόμη, γύρω στὰ πρόβατά τους κι' ἔννοιωθαν κάτι παράξενο γύρω τους καὶ σιμὰ τους καὶ μέσα τους, ποὺ κανένας δὲν τὸ φανέρωνε στὸν διαπλανό του καὶ στὸν δικό του. Κάτι ἀνεύρωτο, ἀλλοιώτικο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά.

Συνεπαρμένοι ἀπὸ τὴν γλύκα τῆς νυ-

χτιᾶς, ἄφηναν οἱ ποιμένες ὅλο τὸ εἶναι τους τὴν χάρι της νὰ ἀπολαμβάνη. Ἔτσι σὲ μιὰ στιγμὴ ξαφνικὴ, τοὺς φάνηκε ὁ οὐρανὸς νὰ κονταίνει κι' ἡ γῆ ψηλότερα ν' ἀνεβαίνει καὶ πῶς γεφύρωσε, ἔτσι παρῶνα, αὐτὸ τὸ χάος, ποὺ χώριζε ἄλλες νύχτες τὴ γῆ ἀπ' τὸ μυριάστερο στερεῶμα. Καὶ πῆγαν νὰ τὸ ποῦν αὐτὸ ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, αὐτὸ τὸ παράξενο, ποὺ ἔννοιωσαν ὁ καθένας, μὰ μαγεμένοι ὀλόκληρα, στηλῶθηκαν στὴν θέσι τους ἄφωνοι.

Μιὰ συναυλία ὑπέροχη ἄκουστηκε ἀπὸ μακρὰ, ποὺ κάποια μουσικὰ ἀριστουργήματα τραγουδοῦσε, σὲ νότες πρωτακουστες, σ' ἀνήκουστες φωνές, φωνές, ποὺ ἦσαν τραγούδι καὶ μουσικὴ ὀργάνων μαζί, σύνθεσι ἀλλόκοτη μιλιᾶς ἀνθρώπινης καὶ μιλιᾶς χίλιων εἰδῶν ὀργάνων ἀρμονικῶν. Μιὰ συναυλία πρωτοφανῆς, πρωτακουστη συναυλία!

Μέσα στὸ μουσικὸ θαῦμα τῆς μακάρι-ας αὐτῆς νυχτιᾶς, ἕνας ὕμνος ξεχώριζε πάντα στὸ ἄκουσμα: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς Εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Ὁ Οὐρανὸς μαθήτευε μιὰν ἄλλη μουσικὴ στὸ ἀνθρώπινο γένος. Στὸν Ἀρχηγὸ τῆς ἀρμονίας τῶν ἱερῶν, ποὺ γεννιῶταν ἐκείνη τὴν νύχτα σὰν ἄνθρωπος, ἐνώνοντας τὸ θεῖο μὲ τὸν ἄνθρωπον, ἀρμονικοὺς ἤχους ἔστελναν δῶρο οἱ καλλικέλαδοι πτερωτοὶ χορωδοί. Γιατὶ Ἀγγελικὴ ἦταν ἡ συναυλία. «Πλήθος στρατιᾶς οὐρανοῦ».

Μιὰ χορωδία Ἀγγελικὴ, μὲ συμπλέγματα ἀρμονικά, ἄκουσε γιὰ λίγο καὶ γιὰ

πρῶτη φορὰ ἡ γῆ μας ἢ ταπεινὴ. Ἡ τέχνη τῶν ἡχῶν ἐκείνη τὴν ξεχωριστὴ καὶ πανώρια ὥρα, φθάνει σ' ἀποκορύφωμα. Ὁχορίασαν ὀμαδικὰ ὅλα τὰ μουσικὰ καλλιτεχνήματα τῆς γῆς. Συνθέσεις τέτοιες, δὲν εἶχαν γίνε ποτὲ ἀπὸ τοὺς γῆινους καλλιτέχνες τῶν χορδῶν καὶ τῶν ὕμνων καὶ τέτοιο τραγούδι, τόσο γλυκὰ το-νισμένο καὶ τόσο γλυκὰ εἰπωμένο, ποτὲ δὲν εἶχε ἀκουστῆ. «Κρούει τὸ μέλος τὸ ἡδὺ» καὶ «ψάλλει τὸν ὕμνον τερπνοῦς χεῖ-λεσιν» αὐτὴ ἢ παράξενη ὀργανοφανὴ χορωδία τῶν Οὐρανοῦ. Τῶν Ἀγγέλων ἡ χορωδία.

Πρωτότυπη παρουσίασι, τὸ Ἀγγελικὸ ἐκεῖνο τραγούδι. Ποίησις καὶ μουσικὴ, δυὸ δυνάμεις τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ τερπνοῦ χαιρετίζουν μὲ τοὺς ἐκλεκτότερους ἐκτελεστάς τὸ μεγάλο γεγονός τῆς Θεῆς Σαρκώσεως. Νανούρισμα ὑπερόκομο στὸ Θεῖκό Παιδί τῆς Βηθλεέμ, ποὺ ἦλθε στὸν κόσμον μας ἀπὸ τὸν Ὑπέροχο. Εἶναι ἐκεῖ οἱ δυὸ αὐτὲς ὁμορφιές, ποὺ ἔχουν θέσι καὶ στὰ οὐράνια, στὴν ἀτελείωτη ἐκείνη χαρμόσυνη ὕμνολογία τῶν Ἀγγέλων πρὸς τὸν Κύριο τοῦ Παντός, οἱ δυὸ ὁμορφιές, ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ποίησις, θεῖα κι' οὐράνια προϊόντα, ποὺ κάνουν, ὅποιον τὶς ἔννοιωσε μαζί, στὴν καθαρὴ τους σύνθεσι καὶ ἐμφάνισι, νὰ φτερουγίσῃ πρὸς τὰ ψηλά καὶ ἀπὸ θέλξι καὶ χάρι νὰ «οὐρανοποιεῖται»! «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς Εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Τὸ τραγούδησε καὶ τὸ ξανατραγούδησε ἐκείνη τὴ νύχτα ὁ φιλόμοσος Οὐρανός, στὴν ὠραιότερη συναυλία, ποὺ δόθηκε στοὺς αἰῶνες..

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Ι. ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ

Είναι κοινό μυστικό ή κρυφή χαρά που βασανίζει όλους τους νέους να «εμφανισθούν». Προλαβαίνουμε με την ομολογία μας τούτη τους νέους μας φίλους που θα βιαστούν ν' αποδώσουν την «Αχαϊκή Έστία» σ' αυτή και μόνη την προσωπική και άνευθυνη σκοπιμότητα.

Η έκδοσή μας—όπως κάθε έκδοση νέων—ξεκινάει από την προσωπική μας φιλοδοξία, αλλά προορίζεται για κάτι καλλίτερο και γενικότερο: Φιλοδοξεί, σαν επαρχιακό λογοτεχνικό και ιστορικό περιοδικό, να συνεχίσει μια πλούσια πνευματική παράδοση που άνθισε τα περασμένα χρόνια στην ιστορική μας επαρχία και που ανέκοψε και σχεδόν απονέκρωσε ο πόλεμος και η ταραχή που ακολούθησε.

Υπάρχουν σ' αυτόν τον τόπο πλήθος ακόμη αγνώστων λογογραφικών και ιστορικών στοιχείων που ερχόμενα στο φως, θ' ανακινήσουν και θ' αναζωπυρώσουν τα πνευματικά μας ενδιαφέροντα και θα εμπλουτίσουν με νέες σελίδες την ωραία ιστορία της πατρίδος μας.

Αυτού του σκοπού όργανο θέλουμε να καταστήσουμε την «Αχαϊκή Έστία» κι έτσι εργαζόμενοι πιστεύουμε στην χρησιμότητά της.

Παράπλευρα όμως με την εθνική και πνευματική μας αυτή εργασία—όπως την πιστεύουμε—φρονούμε ότι με την «Αχαϊκή Έστία» και τους νέους του Αιγίου υπηρετούμε, προσφέροντάς τους ένα μέσον πνευματικής αμίλλης και καλλιέργειας, χωρίς ούτε στιγμή να ξεχάσαμε τους προγενέστερους συμπολίτες μας που εργάστηκαν και εργάζονται για τον τόπο μας κι' έχουν τα έργα τους ακόμη ανέκδοτα και αγνώστα, αναμένοντας την ευκαιρία να τα εμφανίσουν, όπως και τους άλλους διαλεχτούς πνευματικούς μας εργάτες που από οποιαδήποτε γωνιά της Ελλάδος και του εξωτερικού θα δεχτούν να ενισχύσουν την προσπάθειά μας.

Το έναρκτηριο τεύχος που παρουσιάζουμε, μπορεί να μην ανταποκρίνεται με δόση πληρότητα θάπρεπε στο σκοπό μας, αφού όπως είναι γνωστό κάθε αρχή και δύσκολη, μα ελπίζουμε ότι κάθε νεότερο θα πλησιάζει περισσότερο σ' αυτόν, ώσπου μια μέρα να παρουσιάσουμε μιαν «Αχαϊκή Έστία» αντίξια του προορισμού της.

Χρέος μας τώρα ν' απευθύνουμε θερμότατο ευχαριστήριο σε όλους τους ευγενείς συνεργάτες μας, ντόπιους και ξένους, που έσπευσαν να μās ενισχύσουν με τις εκλεκτές συνεργασίες των συντροφευμένες από ειλικρινή εγκάρδια και ένθουσιώδη αισθήματα, και να τους παρακαλέσουμε να σταθούν και στο μέλλον κοντά μας παραδειγματίζοντας κι' άλλους συναδέλφους των, για να δυνηθούμε έτσι συντομότερα και πληρέστερα ν' αγκαλιάσουμε το σκοπό μας,

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η επαναλειτούργια της Δημοτικής μας Βιβλιοθήκης καθυστέρει χωρίς αίτια, πράγμα που λυπεί υπερβολικά τους ανθρώπους των γραμμάτων. Η σιωπή που τηρεί η Δημοτική μας αρχή γύρω απ' αυτό το ζήτημα μās αναγκάζει να πούμε πως δέν ενδιαφέρεται καθόλου για την πνευματική ζωή της πόλεως, αφού ένα

από τα σπουδαιότερα αίτήματα των λογοτεχνών μας δέ βρίσκει απήχηση και μένει χωρίς ήθικη δικαίωση. Το άνοιγμα της Βιβλιοθήκης θα δώσει καινούργια πνοή στη μαραζωμένη πνευματική ζωή του τόπου μας. Πρέπει να πούμε ξεκάθαρα πως η ευθύνη για το ζήτημα αυτό βαρύνει έξ ολοκλήρου τον Δήμαρχό μας και γενικά ολόκληρο το Δημ. Συμβούλιο.

Ξενιτεμένοι καλλιτέχνες

GEORGE CONSTANT

(Γ. Κωνσταντινόπουλος)

Μέσα σε άλλα ονόματα 'Ελλήνων καλλιτεχνών που ζούν και σταδιοδρομούν στην μεγάλη Αμερικανική συμπολιτεία, ο έλληνοφώνος τύπος της Αμερικής και το ραδιόφωνο αναφέρουν συχνά με τιμητική διάκριση το όνομα του Έλληνος ζωγράφου Ζώρζ Κωνσταντίνου του οποίου κάθε νέα έκθεση σημειώνεται σαν σταθμός στην εξέλιξη της Αμερικανικής τέχνης από τεχνοκρίτες, όχι τυχαίους, όπως είναι ο Ουόλτερ, ο Σάιμον κ. α.

Η παραγωγή του ζωγράφου αυτού του οποίου πίνακες εύρισκονται στα μεγαλύτερα Μουσεία της Αμερικής και της Ευρώπης κι' οι εκθέσεις του έχουν κινήσει το θινμασμό του διεθνούς κοινού των φιλοτέχνων, είναι εκπληκτική σε όγκο και σε ποιότητα. Διαρκώς εξελισσόμενος ο καλλιτέχνης εύρίσκεται σήμερα επί κεφαλής των νέων τάσεων της ζωγραφικής στην Αμερική που αναζητεί νέες φόρμες για να εκφράση την αγωνία, τα όνειρα και τους επιπάτους ενός σύγχρονου κόσμου «Το έργο του Κωνσταντίνου—γράφει ένας κριτικός του—διαπνέεται από την ατμόσφαιρα μιάς σημερινής Μητροπόλεως που

έχει μεταφτευθεί σε ένα ιδανικό κόσμο» Και άλλου. «Ο Γ. Κ. γεννήθηκε στη μυθική Ελλάδα σε μια χώρα που δροσίζεται από ανέμους των θαλασσών του Ομήρου κι' έφερε στην Αμερική την καθαρή τέχνη των μεγάλων συνθέσεων, όλη την κληρονομική αρμονία και την πλαστική χάρη της μητρικής του χώρας»...

Η επαρχία μας έχει την τιμή να είναι η ιδιαίτερη πατρίδα του ζωγράφου αυτού. Ο Γεώργιος Κωνσταντινόπουλος έχει γεννηθί στην Αράχωβα του Αιγίου και παιδί ακόμα κατά την πρώτη δεκαετηρίδα του αιώνα μας ακολούθησε το μεταναστευτικό ρεύμα στην Αμερική. Εκεί ποιος ξέρει με τι στερήσεις και με ποιά δύναμι θελήσεως κατώρθωσε να σπουδάσει σε δυο Αμερικανικά πανεπιστήμια και να εξελιχθί στο σημερινό αργίσιμα που το όνομά του είναι γνωστό στα μεγάλα ευρωπαϊκά κέντρα από τις εκθέσεις του όσο αγνώστο είναι στη.. γενέτειρά του. Το είδυλλιακό αυτό χωριό με τους γραφικούς υδρόμυλους όσο και αν ζή μέσα στις παιδικές αναμνήσεις του δέν του έδωσε θέματα για τους πίνακές του. Η τεχντροπία του έχει από πολλού εγκαταλείψει την παράδοσι.

Μέσα στα έργα του προσπαθεί να συλλάβει το μυστικό δεσμό της τυφλής ύλης με την ανθώπινη ψυχή, όπως αυτή προβάλλεται κομματιασμένη ανάμεσα σε όγκους αρχιτεκτονικούς και μορφοποιείται σε πρόσωπα κλασικής λιτότητας ή Βυζαντινής ιεροπρεπειας.

Στο μικρό αυτό σημείωμα δέν είναι δυνατόν να δώσουμε όλη τη προσωπικότητα του ζωγράφου, με την απόσταση που μās χωρίζει από τον άνθρωπο και το έργο του και οι γραμμές μας αυτές δέν έχουν άλλο σκοπό παρά να αποτίσουν φόρο τιμής προς ένα συμπατριώτη μας καλλιτέχνη που τιμά το Έλληνικό όνομα και την ιδιαίτερή του πατρίδα στη μεγάλη χώρα που τον φιλοξενεί.

Σ. ΚΟΥΝΙΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

IN MEMORIAM

Ὅγδόντα χρόνια πέρασαν περίπου ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ μεγάλου ἀχαιοῦ μεσσιωνοδίφου. Ὅγδόντα χρόνια καὶ τὰ πολύτιμα χειρόγραφα του 452 τὸν ἀριθμῶ, μένου ἀκόμη ἀνέκδοτα, χωρὶς νὰ ἐνδιαφεροῦν οἱ ἀρμόδιοι γιὰ τὴν ἐκδοσί τους.

Ὁ ἄνδρ. Δημητράκοπουλος γεννήθη καὶ στὸ Σενεβρὸ τῶν Καλαβρῦτων. Περὶ κολούθησε τὰ μαθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου στὴ Μονὴ Ταξιαρχῶν Αἰγίου καὶ ἐτελείωσε τὸ Γυμνάσιο στὴν Ἀθήνα. Περὶ κολούθησε τὰ μαθήματα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀργότερα διωρίσθη δάσκαλος σὲ μόνες, καὶ ἀφοῦ χειροτονήθη πρεσβύτερος καὶ ὠνομάσθη ἀρχιμανδρίτης, ἐφυγε γιὰ τὴ Λειψία ὅπου εἶχε κληθῆ ὡς ἐφημέριος τῆς ἐκεῖ Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπεδόθη ἐπὶ Γερμανία σὲ μελέτες τῶν μέσων χρόνων καὶ τῆς περιόδου τῆς Τουρκοκρατίας ὅπου καὶ προσέφερε ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες. Στὴ Λειψία πῆρε τὸν τίτλο τοῦ διδάκτορος τῆς Φιλοσοφίας τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου.

Προικισμένος μὲ θερμότητα ζῆλο παιδείας, μὲ μεγάλη φιλοπατρία καὶ ἐπιστημονικὴ εὐσυνειδησία, ἀγωνίσθη νὰ διασώσῃ τὸ ἀξιόλογο τμήμα τῆς νεοελληνικῆς ἱστορίας τὸ θαμμένο σὲ ἀκρόοιες ξένες βιβλιοθήκες καὶ ν' ἀνασυγκροτήσῃ μὲ τὰ ὠραιότερα στοιχεῖα τῆ φυσιογνωμίας τοῦ δουλωμένου ἔθνους. Ὁ Δημητράκοπουλος ὑπῆρξε ἀθιγεντὶς ἐπὶ τὰ θέματα πού ἐρεῦνησε. Ἄν καὶ πέθανε πολὺ νέος, τύπωσε ἀξιόλογες μελέτες μεταξὺ τῶν ὁποίων σημαντικὴν ἀξίαν ἔχουν ἡ «Ἱστορία τοῦ Σχίσματος» καὶ τὸ «Προσθήκαι καὶ Διορθώσεις εἰς τὴν Νεοελληνικὴν Φιλολογίαν Κ. Σάθα». Στὸ τελευταῖο αὐτὸ ἐλέγχει τὸν Σάθα πρὸς τὸν θεωροῦσαν ἀθιγεντὶς ἐπὶ τὰ ζητήματα τῆς ἱστορίας τῆς Τουρκοκρατίας.

Τὰ πολύτιμα χειρόγραφα του βρίσκονται στὴν ἱστορικὴ Μονὴ τῶν Ταξιαρχῶν

Εἶναι μεγάλης ἱστορικῆς καὶ φιλολογικῆς ἀξίας. Ἡ Ἀκαδημία ἢ τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα θὰ ἐπρεπε νὰ ἐνδιαφεροῦν γιὰ τὴν ἐκδοσί των.

Ἐπίσης καὶ ἡ Θεολογικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἡ ἐκδοσί τῶν χειρογράφων του θ' ἀποτελοῦσε τὸ καλύτερο μνημόσυνο στὸ μέγα μεσσιωνοδίφην.

Γιῶργος Θ. Παπαγεωργίου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Στὸ τεῦχος Δεκεμβρίου τῆς «Οἰκονομικῆς καὶ Τραπεζικῆς ἐπιθεωρήσεως» πού κυκλοφόρησε ἀφιερωμένο ἐξ ὀλοκλήρου στὰ 110 χρόνια τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, δημοσιεύονται δύο ἐκλεκτὲς συνεργασίες τῶν διαλεχτῶν συμπολιτῶν μας καὶ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνοτραπέζης κ.κ. Ἡ Δεσποτοπούλου καὶ Νύση Μεσσηνέζη. Ὁ κ. Δεσποτοπούλος στὴν μελέτη του «110 ἔτη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἔθνους» γράφει ἐμπεριστατωμένα γιὰ τὴν ἱστορία τῆς Ἑθνικῆς, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της μέχρι σήμερον, ὁ δὲ κ. Μεσσηνέζης ἀφιερώνει διαλεχτὲς σελίδες στὸν ἰδρυτὴ τῆς Γεωργίου Σταύρου. Γενικὰ μὲ τὸ τεῦχος αὐτὸ, ἐφορᾶ ζονται τὰ 110 χρόνια τῆς Ἑθνικῆς, πού τόσο ἔχει συμβάλλει στὴν οἰκονομικὴ ζωὴ τῆς χώρας μας χάρις σιτοῦς ἐκάστοτε ἐκλεκτοῦς διοικητῆς της.

Ἡ Κριτικὴ τοῦ βιβλίου καὶ ἡ Ἀλληλογραφία στὸ ἐπόμενο τεῦχος.

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ νόμῳ 1092)1938 :

Γιάν. Ἀνδρικόπουλος : Ν. Σουλιάτη 12.

Γ. Θ. Παπαγεωργίου : Α. Λοντοῦ 45.

Τυπογραφεία : «ΕΡΕΥΝΑ»